

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شبکه‌های رایانه‌ای

رشته کامپیوتر

گروه تحصیلی کامپیوتر

زمینه خدمات

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

عنوان و نام پدیدآور	: شبکه‌های رایانه‌ای، رشته کامپیوتر، گروه تحصیلی کامپیوتر، زمینه خدمات، شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای [کتاب‌های درسی]: ۴۵۱/۴: برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تالیف: دفتر تالیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش؛ مؤلفان: آشین خوش رو، محمدعلی شاهی، سید‌محمد رضا ضیایی؛ وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.
مشخصات نشر	: تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهري	: ۲۷۲ ص.: مصور(رنگی)، جدول (رنگی).
شابک	: ۹۶۴_۰۵۱۵۰_۹۴
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع و شناسه افزوده	: ۱. شبکه‌های کامپیوترا الف. خوش رو، آرشین، ۱۳۴۹. - ب. شاهی، محمدعلی ج. ضیایی، حمیدرضا، ۱۳۵۴.
	: د. سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی. دفتر تالیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش.
	: ه. سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی. اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی.
رده‌بندی دیوبی	: ۴۵۱/۴ ک۵۷۳
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۳۱۵۸۷۲۳

همکاران محترم و دانشآموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۱۵/۴۸۷۴ دفتر تألیف کتاب‌های درسی
فنی و حرفه‌ای و کارداش، ارسال فرمایند.

tvoecd @roshd.ir

پیام‌نگار(ایمیل)

www.tvoecd.medu.ir

وبگاه (وب‌سایت)

محتوای این کتاب براساس تغییرات حوزه فناوری و نظرات هنرآموزان و گروه‌های آموزشی استان‌ها به وسیله حبیب‌رسا و منصور رسام‌نژاد زیر نظر کمیسیون تخصصی برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی رشته کامپیوتر در سال ۱۳۹۱ مورد بازبینی و اصلاح کلی قرار گرفته است.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش

نام کتاب : شبکه‌های رایانه‌ای - ۴۵۱/۴

مؤلفان : آرشین خوش‌رو، محمدعلی شاهی و سید‌حیدرضا ضیابی

اعضای کمیسیون تخصصی : بتول عطاران، محمدرضا شکریز، محمدرضا یمقانی، افشین اکبری، سید‌سعید‌رضاصعادت‌بیزدی،

مهیار پازوکی، ملیحه طوری، شهناز علیزاده، زهرا عسگری رکن‌آبادی و سارو آواکیانس

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰۹۲۶۶، دورنگار : ۰۹۱۶۱-۸۸۳۱۱۶۱، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت : www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ : لیدا نیک‌روش

طراح جلد : محمدحسن معماری

صفحه‌آرا : راحله زادفتح‌اله

حروفچین : سیده فاطمه محسنی، کبری اجابتی

مصحح : علی نجمی، صمد اصولی هلان

امور آماده‌سازی خبر : فاطمه پژشکی

امور فنی رایانه‌ای : حمید ثابت کلاچاهی، سیده شیوا شیخ‌الاسلامی

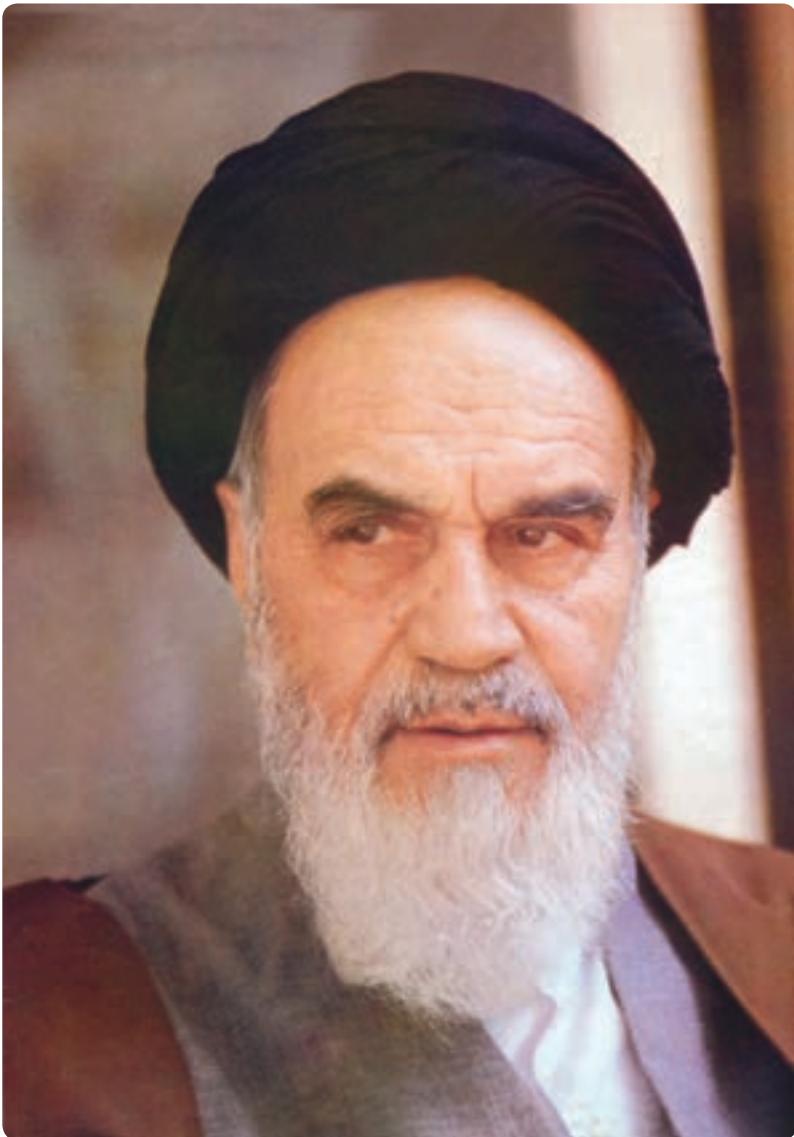
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپختن)

تلفن : ۰۹۱۶۱-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۰۹۱۶۰-۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ نهم ۱۳۹۴

حق چاپ محفوظ است.

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات
کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل
نشاید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی (قدس سرہ الشّریف)

فهرست

مقدمه

بخش اول – مفاهیم شبکه

فصل اول: مفاهیم شبکه و اجزای آن.....

۱	۱	۱-۱- مقدمه .....
۲	۲	۲-۱- مزایای استفاده از شبکه‌های رایانه‌ای .....
۴	۴	۲-۲- اجزای یک شبکه رایانه‌ای .....
۷	۷	۲-۳- اجزای یک شبکه رایانه‌ای .....
۸	۸	۲-۴- تقسیم‌بندی شبکه‌های رایانه‌ای از نظر ابعاد و گستردگی فیزیکی .....
۱۱	۱۱	۲-۵- تقسیم‌بندی شبکه‌های رایانه‌ای از نظر مدل سرویس دهی .....
۱۳	۱۳	۲-۶- انواع شبکه‌های بی‌سیم .....
۱۷	۱۷	خودآزمایی و پژوهش .....

فصل دوم: سیستم‌های انتقال اطلاعات.....

۱۸	۱۸	۲-۱- مد انتقال .....
۱۹	۱۹	۲-۲- همزمانی و غیرهمزمانی اطلاعات (مطالعه آزاد) .....
۲۰	۲۰	۲-۳- جهت انتقال اطلاعات (مطالعه آزاد) .....
۲۲	۲۲	۲-۴- سیگال‌های اطلاعات .....
۲۳	۲۳	۲-۵- پهنه‌ای باند (مطالعه آزاد) .....
۲۵	۲۵	۲-۶- نویز .....
۲۵	۲۵	۲-۷- سرعت انتقال اطلاعات .....
۲۶	۲۶	خودآزمایی و پژوهش .....

فصل سوم: پیکربندی شبکه و روش‌های دسترسی به خط انتقال.....

۲۷	۲۷	۳-۱- انواع هم‌بندی .....
۳۴	۳۴	۳-۲- روش‌های دسترسی به خط انتقال .....
۳۷	۳۷	۳-۳- معماری شبکه (مطالعه آزاد) .....
۴۴	۴۴	خودآزمایی و پژوهش .....

فصل چهارم: محیط‌های انتقال و اجزای آن .....

۴۵	۴۵	۴-۱- محیط‌های انتقال .....
----	----	----------------------------

فعالیت کارگاهی

۵۳	۴-۲- طراحی و پیاده‌سازی یک شبکه رایانه‌ای به لحاظ سخت افزاری
۸۵	خودآزمایی و پژوهش

فصل پنجم: مدل مرجع OSI (مطالعه آزاد) .....

۸۸	۱-۵- انواع لایه در مدل OSI
۹۲	۲-۵- مدل TCP/IP و مقایسه دو پروتکل در بخش‌های مختلف
۹۳	خودآزمایی و پژوهش

فصل ششم: آشنایی با پروتکل TCP/IP و سرویس‌های آن .....

۹۴	۱-۶- نقش پروتکل در شبکه
۹۵	۲-۶- پروتکل TCP/IP
۹۷	۳-۶- سرویس‌های TCP/IP
۱۰۶	۴-۶- آشنایی با مفهوم Host در پروتکل TCP/IP
۱۲۳	خودآزمایی و پژوهش

فصل هفتم: امنیت در شبکه .....

۱۲۴	۱-۷- دیواره آتش (Fire Wall)
۱۲۶	۲-۷- وظایف دیواره آتش
۱۲۷	۳-۷- تنظیمات دیواره آتش در ویندوز
۱۲۹	۴-۷- استثناء کردن یک برنامه یا سرویس با استفاده از برنامه Exceptions
۱۳۱	خودآزمایی و پژوهش

بخش دوم - سیستم عامل ویندوز ۲۰۰۸ سرور

۱۳۳	فصل هشتم: سیستم عامل‌های شبکه‌ای .....
۱۳۳	۱-۸- آشنایی با ویژگی‌های سیستم عامل‌های شبکه‌ای
۱۴۰	۲-۸- انواع سیستم عامل‌های شبکه
۱۴۲	۳-۸- ویندوز ۲۰۰۸ سرور
۱۴۷	خودآزمایی و پژوهش

فصل نهم: سرویس‌های پرونده در ویندوز ۲۰۰۸	۱۴۸
۹-۱- اشتراک پروندها در ویندوز ۸	۲۰۰۸
۹-۲- فعالیت کارگاهی	۱۴۸
۹-۳- مراحل نصب File Server	۱۴۹
۹-۴- خودآزمایی و پژوهش	۱۵۴
فصل دهم: پیاده‌سازی و مدیریت چاپ در شبکه	۱۶۵
۱۰-۱- آشنایی با اجزای چاپ در شبکه	۱۶۵
۱۰-۲- نصب چاپگرها	۱۶۶
۱۰-۳- مجوزهای چاپ	۱۷۱
۱۰-۴- نحوه اعطای مجوز به کاربران روی چاپگرها	۱۷۲
۱۰-۵- نحوه مدیریت صفات کارهای چاپ	۱۷۳
۱۰-۶- تغییر آدرس Spool Folder در سرویس گیرنده سرویس دهنده	۱۷۳
۱۰-۷- خودآزمایی و پژوهش	۱۷۴
فعالیت کارگاهی	
فصل یازدهم: مدیریت کاربران و رایانه‌ها	۱۷۵
۱۱-۱- کاربران و گروه‌ها در ویندوز ۸	۱۷۵
۱۱-۲- سرور به صورت مستقل یا Stand-alone	۱۷۵
۱۱-۳- نحوه ایجاد گروه جدید در ویندوز ۸	۱۷۸
۱۱-۴- سرور در حالت مستقل	۱۷۸
۱۱-۵- تغییرات بعد از نصب AD DS در سیستم	۱۸۱
۱۱-۶- گروه‌ها در AD DS	۲۰۳
۱۱-۷- کاربرد Organizational Unit	۲۰۷
۱۱-۸- Computer Account	۲۰۹
۱۱-۹- Domain	۲۱۰
۱۱-۱۰- مراحل اتصال یک کلاینت به Domain	۲۱۱
۱۱-۱۱- روش‌های اعطای مجوز به کاربران (مطالعه آزاد)	۲۱۳
فصل دوازدهم: نصب و راهاندازی Active Directory	۱۸۲
۱۲-۱- آشنایی با AD DS یا Active Directory Domain Services	۱۸۲
۱۲-۲- اجزای Active Directory	۱۸۳
۱۲-۳- مراحل نصب AD DS در ویندوز ۸	۱۸۴
۱۲-۴- مراحل اصلی نصب AD DS	۱۸۷
۱۲-۵- تغییرات بعد از نصب AD DS در سیستم	۱۹۷
۱۲-۶- گروه‌ها در AD DS	۲۰۳
۱۲-۷- کاربرد Organizational Unit	۲۰۷
۱۲-۸- Computer Account	۲۰۹
۱۲-۹- Domain	۲۱۰
۱۲-۱۰- مراحل اتصال یک کلاینت به Domain	۲۱۱
۱۲-۱۱- روش‌های اعطای مجوز به کاربران (مطالعه آزاد)	۲۱۳

۲۱۴	۱۲-۱۱ - آشنایی با گروه‌های Built-In (مطالعه آزاد)
۲۱۷	۱۲-۱۲ - پیاده‌سازی روش‌های مختلف اعطای مجوز به کاربران (مطالعه آزاد)
۲۲۱	خودآزمایی و پژوهش

فصل سیزدهم: DNS و روش‌های تبدیل اسم به IP

۲۲۲	۱۳-۱ - کاربردهای DNS
۲۲۳	۱۳-۲ - انواع اسمی دامنه DNS
۲۲۶	۱۳-۳ - اجزای DNS فعالیت کارگاهی
۲۳۰	۱۳-۴ - نصب و راهاندازی سرویس DNS
۲۳۷	خودآزمایی و پژوهش

فعالیت کارگاهی

۲۳۸	فصل چهاردهم: ابزارهای خط زمان در ویندوز
۲۳۸	۱۴-۱ - دستورات خط و زمان
۲۳۹	۱۴-۲ - ابزارهای خط و زمان در TCP/IP
۲۴۷	۱۴-۳ - ابزارهای خط فرمان برای مدیریت ویندوز سرور
۲۴۷	خودآزمایی و پژوهش

فصل پانزدهم: DHCP Server مقدماتی

۲۴۸	۱۵-۱ - کاربرد DHCP Server
۲۴۸	فعالیت کارگاهی
۲۵۰	۱۵-۲ - نصب سرویس DHCP Server
۲۵۹	۱۵-۳ - تنظیم سرویس گیرنده
۲۶۰	۱۵-۴ - تشریح عملکرد DHCP
۲۶۱	خودآزمایی و پژوهش

پیوست‌ها

۲۶۲	پیوست ۱ - سیاست‌های امنیتی کاربران
۲۶۲	پیوست ۲ - تجهیزات سخت‌افزاری مورد نیاز برای نصب ویندوز ۲۰۰۸ سرور
۲۶۴	پیوست ۳ - برخی از اختصارات شبکه
۲۶۶	پیوست ۴ - دستورات خط فرمان

مقدمه

کتاب شبکه‌های رایانه‌ای شامل دو بخش مفاهیم شبکه و سیستم عامل ۲۰۰۸ است که توصیه ما به هنرآموزان محترم، تدریس موازی این دو بخش در کلاس است. بدیهی است که کارکردن با یک سیستم عامل شبکه مانند Windows Server ۲۰۰۸ بدون یادگیری مقدمات شبکه میسر نخواهد بود، بنابراین ممکن است هنرآموزان چند هفتۀ اول به طور متوالی بخش مفاهیم شبکه را آموخت دهند. در این مرحله توصیه می‌شود سیستم عامل ۲۰۰۸ Windows Server روی رایانه‌ها نصب شود و هنرجویان بدون اینکه با جنبه‌های فنی این سیستم عامل درگیر شوند در این محیط یا سیستم عامل ویندوز ۷ مطالب را آموخت دیده و فعالیت‌های عملی را اجرا نمایند در برخی از فصل‌ها فعالیت عملی کمی ارایه شده و لازم است هنرآموزان محترم مناسب با امکانات موجود فعالیت‌های عملی مرتبط با موضوع را طراحی و به هنرجویان ارایه نمایند.

این کتاب دارای دو بخش تئوری و عملی می‌باشد که رنگ پا صفحه بخش تئوری آبی و بخش عملی و کارگاهی با رنگ سبز مشخص شده است که بخش‌های عملی، فعالیت‌های کارگاهی و بخش‌های مطالعه آزاد جنبه آزمون نظری ندارند.

در پایان از کلیه عزیزانی که در تألیف این کتاب، ما را همراهی کرده‌اند، سپاسگزاری می‌کنیم.

مؤلفان

هدف کتاب

شناسخت مفاهیم شبکه‌های رایانه‌ای و توانایی نصب شبکه و کار با سیستم عامل
متداول شبکه